

VESTNIK

šolske družbe

sv. Cirila in Metoda.

III.

Izdalo in založilo vodstvo.

V Ljubljani 1889.

Tiskala „Katoliška Tiskarna.“

030024075

II. C 33.564 c

Družbe sv. Cirila in Metoda redna IV. velika skupščina v Bledu dné 8. avgusta 1889.

Skupščinarji iz vseh krajev naše mile domovine so prihajali na Bled že v sredo; vrlih Korošcev lep broj primahal jo je kar čez gore, v dokaz, da nas ne ločijo Karavanke. Največ zastopnikov in dragih gôstov pa je dospelo z Ljubljanskim vlakom krog polu 9. ure v Lesce, kjer je celó vozov zmanjkalo, da jih je mnogo moralo peš iti. Lepa vrsta — blizu dvajset vozov — pridrdrá po 9. uri proti Bledu. Pozdravlja jo mogočno pokanje topičev, da odmeva daleč na okrog čez hrib in plan, ter naznanja gorenjski krajini, da mora danes v Bledu biti kaj posebnega.

Slavno načelništvo blejske podružnice, — v čegar imenu je tajnik, šolski voditelj Janko Žirovnik, že v Lescah pozdravil došlece, — je s tem nepričakovanim sprejemom prijetno iznenadilo prispevše skupščinarje.

Blejski župan Mallner na to prijazno pozdravi prvomestnika družbe sv. Cirila in Metoda,

profesorja in vodjo Tom. Zupana, ter ga povabi na svojo ladijo. Od vseh stranij se zibljejo ladije in čolni, ozaljšani s cesarskimi in narodnimi zastavami, proti otoku „h Kraljic' nebes“. Z raznih vil in hiš ob jezerskem robu so vihrale zastave ter pozdravljale po jezeru se vozeče skupščinarje, z otoka sèm pa jim na uho udarjajo znani glasovi „poželjnega zvona“. Na otoku smo, cerkev se napolni.

Mej slovesno sv. mašo, katero je v svoji prijaznosti račil obvršiti z obilno asistencijo prvomestnik blejske podružnice, dekan Josip Razboršek, popevali so izborno, ginljivo ljubljanski kvartet —: Pribil, Štamcar, Pianeecki in Paternoster — in nekateri vrli učitelji, ki jih je izbral trudaljubivi nadučitelj Janko Žirovnik, za kar mu tu očitna zahvala s častitimi tovariši vred.

Priporočivši se nebeški Kraljici in društvenima zavetnikoma sv. Cirilu in Metodu zazibljejo se skupščinarji na ladijah mej veselim petjem proti „Petranu“, kjer se v okrašeni dvorani prične krog polu 12. ure

Zborovanje po naznačenem redu.

1. Prvomestnik družbe sv. Cirila in Metoda, Tomo Zupan, izpregovori približno tako:

Slavna velika skupščina!

L. 1885 so se v spomin bližajoče se 1000letnice smrti sv. Metoda zedinili nekateri domoljubi v osnovni odbor družbe, ki naj bi se imenovala „družba sv. Cirila in Metoda“ in naj bi ustanovljena skrbela za slovensko šolstvo po vseh pokrajinah slovenskega jezika. Visoko notranje ministerstvo je blagovolilo

potrditi družbina pravila in praznovala se je I. velika skupščina blagdan sv. družbinih zavetnikov dne 5. julija 1886 v Ljubljani. Kar ima glavno mesto najodličnejših narodnih krogov, vse se je takrat vdeleževalo te skupščine, ki je v prvo zbrala zastopnike vsega Slovenstva v beli Ljubljani. — Koj od vsega začetka živo gibanje Slovenstva ob Jadranskem morji za nas je bilo družbi vzrok, da se je vršila II. velika skupščina l. 1887 na Primorskem v Trstu, tam, kjer se je nemudoma pričela izgledna moška podružnica, kjer je imela naša družba lasten otroški vrtec, kjer se je takoj kmalu ustanovila bujna ženska podružnica in kjer je to letošnje šolsko leto odprla naša družba svojo slovensko ljudsko šolo — prvo in do sedaj edino slovensko šolo v Trstu. — Jako veliko zanimanje za našo družbo na Slovenskem Štajarskem nam je bilo povod za III. veliko skupščino l. 1888 v Ptuji. Ondotni domoljubi so veseli sprejeli družbo in njene zastopnike po širnem Slovenskem, ki so tudi tu sem prihiteli prav iz vseh teh deželá, kjer se čuje naša govorica. — Vodstvo naše družbe je sklenilo IV. veliko skupščino osnovati na Gorenjskem v Bledu. Potem, ko smo šli danes božjega varstva družbi prosit „Tje na otok z valovami obdáni, — V današnjih dnevih božjo pot Marije“ — zbrali smo se tu v zboru, da čujejo vsi častiti skupščinarji, kako je izpolnjevala družba svoj poklic v tem preteklem svojem upravnem letu. — Ene hibe v sedanjih slovenskih razmerah naj končujoč svoj nagovor ne prezrem — t. j. slovenskih razdvojev v zadnjih dnevih. Upravičeni bodete, častiti, vprašali udov vodstva naše družbe v Ljubljani:

Kako pa je ta škodljivi razpor vplival do Vas? Naj vprašanju jaz odgovorim. Glejte, vsi skoraj mogoči stanovi so združeni v našem vodstvu v Ljubljani; a kot pretekla leta, isto tako tudi ta sedANJI čas ni nastala niti za trenutek le pičica nesporazumljenja med nami. Redno so se zbirali vodstveni udje skoraj vselej polnoštevilno k posvetovanjem; trudoljubivo so poročali vsak o izročenih si zadevah — in bolj ko so žugali drugod valovi čez bregove, večji mir je zavladoval v družbi sv. Cirila in Metoda. Jasna spričba vesoljnemu slovenskemu narodu je naša družba, da ta, ki ima narodovo bÉdo pred očmi — lahko brez prepira živi. (Dobro! dobro!) In ta mir, častiti, hoče ostalo staro družbino vodstvo — in upam, hoče novo danes voljeno — naj že pride, kar pride — ohraniti tudi v prihodnje; prepričano, da je v miru ponos družbe sv. Cirila in Metoda; prepričano, da je v miru naša zmaga! (Istina, dobro, živio!)

Nato konstatuje sklepčnost, ker je po § 15. navzočnih več kot dvajset opravičenih glasovalcev, ter pozove odbornika-tajnika, naj objavi imena podružničnih zastopnikov, oziroma pooblaščenцев, kolikor se jih je zglasilo, in potem naj poroča o društvenem delovanji od pretekle upravne dÓbe.

Zastopnika slavne vlade ni bilo navzočega pri zborovanji.

2. Tajnik Žlogar naznanja, da so po § 14. dozdej zglašeni s posvetovalno in glasovalno pravico ter večinoma navzoči:

Izmej pokroviteljev: Banka „Slavija“, pooblaščen Anton Žlogar, prof. Tomo Zupan, Luka

Svetec, Anton Zlogar, Ivan Plantan, Oroslov Doleneec, dr. Vošnjak, dr. Srnec, dr. Ivan Svetina, celjska posojilnica po dr. Dečku.

Od vodstva: Prvomestnik Zupan, podpredsednik L. Svetec, blagajnik dr. Vošnjak, tajnik A. Žlogar, župnik Gr. Einspieler, koroški deželni poslanec.

Od nadzorništva: Prof. dr. I. Svetina, Fran Povše, Oroslov Doleneec.

Od razsodništva: Sodnijski svètnik L. Ravnihar, A. Kalan, vrednik „Domoljubu“.

Izmej gôstov: Državni poslanec prof. Fran Šuklje (pozneje došel), Ivan Nabergoj s Trsta, pozneje jako merodajni poljski drž. poslanec profesor Bobrszynski, vseučiliščni profesor dr. Celestin z gospo soprogo, učitelj J. Lavrič iz Gradea, notar Rozina iz Kostanjevice; mnogo duhovnikov, učiteljev, posestnikov, županov, več dâm, sosebno učiteljic — od blizu in daleč.

Od podružnic: Zastopniki za IV. veliko skupščino naznanjeni po času, kakor so se zglasili:

1. Podružnica v Šempasu: Josip Orel, pooblaščenec.

2. Akademična podružnica v Gradci: Drd. Josip Rakež.

3. Bolec: Simon Gregorčič, vikar.

4. Gorica: Pooblaščenec M. Mandić.

5. Kamenik: Fran Gornik, kapelan, dr. Karol Schmidinger, notar.

6. Velika Pirešica: Jernej Voh, župnik v Šmartinu; Ivan Kač, občinski tajnik.

7. Postojina: Friderik Vičič, nadžupan; dr. Jakob Šegula, odvetnik v Celovci.

8. Turjak: gosp. Korošec.

9. Celovec: Mate Prosekar, pooblaščenec.

10. Zatičina: Ivan Plantan, c. kr. notar, pooblaščenec.

11. Beljak: Janez Wucherer, posestnik v Podturju; Janez Gailer, gostilničar in posestnik v Ločah; Janez Lapuš, posestnik v Žuželčah; Ignacij Mikula, kolar v Podkloštru.

12. Novo mesto: Rajko Perušek, c. kr. gymn. profesor; Val. Alijančič, pooblaščenec.

13. Mokronog: Ivan Fišer, c. kr. notar.

14. Litija: Jernej Zupančič; Ivan Bartelj; župnik Berce, pooblaščenec.

15. Št. Kancijan in okolica: Matej Šervicelj, komendator in župnik na Reberci; Jak. Kočevnar.

16. Kotmaraves in okolica: Mat. Prosekar; Tomo Kobav; Miha Pak.

17. Šaleška dolina v Šoštanji: Ivan Kačič, notar.

18. Kropinsko-kamenogoriška podružnica: Župnik Berlec, pooblaščenec.

19. Ženska podružnica v Trstu: gospici: Marica Nadlišek, Justina Michelli, vrtnarica.

20. Brdska podružnica: Janko Krsnik, deželni poslanec, graščak.

21. Sv. Ivan pri Trstu: M. Mandić, deželni poslanec isterski; Ivan Marija Vatovec, veletržec.

22. Prem: Peter Cebin, učitelj.

23. Ženska podružnica v Gorici: Pooblaščenec Žlogar.

24. Pivka: Anton Kozlevčar, J. Medica, Fr. Krek, pooblaščenec.
 25. Poljanska dolina: Župnik Jernej Ramoveš
 26. Dornberg-Prvačina-Gradišče: Vinko Gregorič, župnik Josip Poljšak, Josip Orel.
 27. Trst (moška podružnica): Prof. Mandić; drž. poslanec Nabrgoj, pooblaščenec.
 28. Na Greti: Dragotin Martelanec.
 29. Celje: Dr. Srnec; dr. Dečko.
 30. Apače: Jak. Seebacher; Jos. Stečnik.
 31. Prva ljubljanska podružnica: Tajnik Pirec, L. Svetec, pooblaščenca.
 32. Slovenji Gradec: Dr. Serneck, pooblaščenec.
 33. Šentjakobsko-trnovska podružnica v Ljubljani: Mavriliš Šarabon; A. Žlogar; Ignacij Žitnik, urednik in dež. poslanec; A. Kalan.
 34. Šentpeterska podružnica v Ljubljani: Valentin Alijančič; Fran Povše.
 35. Kranj: Prof. Davorin Karlin.
 36. Gorenjska dolina: Valentin Bernik.
 37. Selice: J. Šlibar.
 38. Menišija: Nadučitelj Josip Žirovnik.
 39. Črno: Ant. Gabron in Primož Walter.
 40. Šmihel pri Pliberku: Jože Hanin.
 41. Tolsti vrh: J. Pogačnik.
 42. Ajdovska: Ivan Zorn, nadučitelj.
 43. Blejska: Dekan Razboršek; Janko Žirovnik.
 44. Črnomelj: M. Klemenčič, pooblaščenec.
- Tajnikovo poročilo pa slôve:

Veselslavna skupščina!

1. Ako se oziramo v zgodovino slovenskega šolstva, kaže se nam žalosten prizor. Slovenščina do zdaj še ni dospela do svojih naravnih pravic. Kar je v petnajstem stoletji spoznal v svojem životopisu slavni baron Žiga Herbersteinski, rekoč: „Slovenski jezik mi je prizadeval obilo truda; večkrat sem zaradi tega moral prestati kako grenko. Vendar me to ni zadrževalo, da ne bi se dalje učil tega jezika, ki mi je pozneje veliko koristil“, — to po preteku blizu 400 let skoro še velja o naših slovenskih razmerah. — Zdrava pedagogiška načela kaj težko vzmagujejo v šolstvu po slovenskih pokrajinah. Iz zgodovinskih podatkov razvidimo, da se vedno suče borba mej materinščino in nematerinščino; a pravi rodoljubi so zmir kazali na važnost slovenščine ter nánjo obračali večjo pozornost. Tako so dōba Vodnikova, Šim. Rudmaševa in A. M. Slomškova kot prijazne zvezdice posijale na slovensko obzorje. — In sedanji položaj slovenskega šolstva — ali nas zadovolji? (Ne, ne!) Izimši morda osrednjo Kranjsko, naše šolstvo ni skoro nikoder osnovano povoljno. Neštevilnokrat od leta 1848 je že povzdignil naš narod svoj glas, razodel svoje pravične želje na vse mogoče zakonite načine, a premnogokrat je ostal to le glas upijočega v puščavi. (Žal!) Narod govori in trka, — a odločujejo in izvršujejo pogosto taki, ki jih ne moremo imenovati prijatelje slovenskega jezika. — V najnovejšem času poprijeli smo se — izzvani po močernih naših sosedih Nemcih in Lahih — samoozrambe (Istina!), da rešimo svojo šolo osobito

ob jezikovnih mejah. Tako je nastala naša družba sv. Cirila in Metoda, o katere delovanji mi je danes čast v vodstvenem imenu poročati veleslavni skupščini.

2. Prečastna gospôda! Ako bi hotel naštevati vse čine in zadeve, s katerimi se je moralo pečati društveno vodstvo v Ljubljani od III. velike skupščine, moral bi ponavljati dokaj stvarij, objavljenih v lanskem in predlanskem „Vestniku“, povzeti jih iz upravnega zapisnika, kar bi bilo utrudilno za Vas in za-me, zato naj narišem družbino gibanje le v glavnih potezih.

Po III. skupščini v Ptuji dné 29. julija 1888, v kateri je bil kot nov odbornik izvoljen stolni kanonik ljubljanski, Andrej Zamejec, sešlo se je vodstvo k sedmim sejam, da je rešilo društvene zadeve, in sicer: XXI., oziroma I. tekočega upravnega leta dné 26. septembra 1888, XXII. 14. novembra, XXIII. 19. decembra, XXIV. 14. februarja 1889, XXV. 3. aprilja, XXVI. 5. junija in XXVII. 10. julija t. l. Vsi prejšnji opravitelji, isto tako v družbinem vodstvu kot v ožem odboru, so drage volje prevzeli društveni posel i za to preteklo leto.

3. V tej dôbi je vodstvo pospeševalo osnovo novih podružnic, ker one so življenska moč v dosego društvenih smotrov. Na lanski skupščini smo zabeležili 77 podružnic s 5896 družbeniki, letos je poskočilo število za 8 novih; te so: Tekoča štev. 78. Tolsti vrh in okolica, 79. Šentjanž v Rožni dolini, 80. Haber v Medgorjah, — vse tri na Koroškem, 81. Briska na Goriškem, 82. Na Greti pri Trstu, 83. Kamenik in okolica na Kranjskem, 84. Ženska podružnica v Gorici, 85. Črno in okolica

na Koroškem. Osobito veselo je, da je dvema že obstoječima podružnicama prirastla še tretja ženska v Gorici. Čast in zahvalnost tem vrlim stražarkam ob jezikovni meji! — V vrsto pokroviteljev je pa letos kot osemintrideseti vstopil — žal! — samo jeden „Neimenovan rodoljub na Goriškem“.*)

4. Ako slavna skupščina vpraša po uspehih naše družbe, njeno vodstvo lahko opozori na naslednje:

I. Družbini zavodi.

1. Otroški vrtec (ali zabavišče) v Celji. Kakor je bilo že lani naznanjeno, izročilo je vodstvo ta zavod v popolno oskrbovanje čč. šolskim sestram, ki vodijo ondotno slovensko dekliško šolo, ker je pri njih pač najboljše poroštvo za pravo krščansko in slovensko vzgojo ondotne slovenske dece v mestu, kjer se slovenščini ne godi najbolje. — Otrôk je bilo vpisanih 61, redno jih je obiskovalo zabavišče krog 40, nekaj jih je izstopilo. Podružnično načelništvo jih je večinoma učnine oprostilo, a nekaj premožnejših starišev pa je vplačevalo zmerno mesečnino. Vrtnarica je čast. šolska sestra Vincencija Lah pod vodstvom odlične predstojnice čč. šolskih sester in ravnateljice ondotne šole, slovenske pesnikinje s. Bonaventure Suhač. (Dobro, dobro!)

2. Otroški vrtec pri sv. Jakobu v Trstu. Zahajalo je vânj 59 otrôk. Z ozirom na lepe uspehe, ki jih je dosegla vrtnarica gospica Justina Mihelli,

*) Imenik podružnic slédi ob koncu. — Pokrovitelje gl. »Vestnik« I. str. 27 in »Vestnik« II. str. 6 nasl. in na koncu tega »Vestnik«-a.

je bila imenovana voditeljico slovenskega otroškega vrta. Ta zavod je tem važnejši, ker vzgaja deco za

3. Slovensko osnovno šolo pri sv. Jakobu v Trstu. Z odlokom vis. c. kr. namestništva Tržaškega od 4. oktobra 1888, št. 15.880, je dobila vsled svoje prošnje družba sv. Cirila in Metoda dovoljenje, da sme odpreti jednorazrednico s slovenskim učnim jezikom. Vodstvo je imenovalo učiteljem Ivana Nekermana, ki je tudi s šolskim podukom začel dné 15. oktobra, a se zaradi mnogih zaprek moral vrniti na svoje prejšnje mesto v Marezige pri Kopru. Na to je podučevala učiteljica Josipa Delkin, potem učitelj J. Špan in slednjič sedanji učitelj Mihael Kamuščič, katerega je vodstvo imenovalo pred kratkim učiteljem-voditeljem, da se tako v okom pride neljubim premembam. — Verstvo je podučeval vsled vodstvene prošnje po naredbi prečastitega tržaškega škofijstva čast. gospod Bernard Sever, mestni kapelan pri sv. Jakobu. Število šolo obiskujočih otrok je bilo v nižjem oddelku 55, v višjem 19, torej vkup 74. Podučevalo se je na podlagi „učnih načrtov za Primorje“ za štirirazredne ljudske šole. V ženskih ročnih delih je podučevala voditeljica našega Tržaškega zabavišča. — Osnovala se je že šolska knjižnica, kateri sta mnogo knjig podarila „Slov. Matica“ v Ljubljani in „Družba sv. Mohora“ v Celovci, za kar jima bodi tu očitna zahvala izrečena. — Dné 27. julija t. l. bila je javna preskušnja, katere sta se vdeležili obe načelništvi tržaški, vodstveni ud Ivan Hribar in mnogo roditeljev šolskih otrok. Kakor je poročala „Edinost“, obnesla se je skušnja v očigled tolikih prememb mej letom prav

povoljno, tako, da je bilo petnajst odličnih šolarjev obdarovanih.

Vsled vodstvenega sklepa se bode razširila šola zapored in z bodočim semestrom se odpré II. razred. (Vrlo!) Drugo učiteljsko mesto se je podelilo učiteljici Josipini Delkin, ki je že pomagala na tej šoli. — Prečastita gospôda! Tu imate temelj slovenskemu šolstvu v tržaškem mestu, (Dobro, izvrstno!), kjer biva na tisoče slovenskih otrôk, ki pa dozdej nimajo svojih šol. Ali naj mi pri teh razmerah roke križem držimo, dok bo prepozno? (Ne, ne!)

4. Prestopimo v Gorico. Za spoznanje boljše okoliščine so tu za Slovence, nego v Trstu. Pomagajmo si sami! Vsled neumornega delovanja goriškega načelnštva odprli smo otroški vrtec v Pevmi poleg „Sočinega mosta“ ter oteli krog štiri-deset slovenskih otrôk. Vrtnarica je gospica Karolina Lašič. — Ne daleč od goriškega mesta je

5. Otroški vrtec v Podgori, v kateri zahaja osemindeset otrôk. Ustanovljen je sicer po ondotnem rodoljubnem županstvu, a naša družba mu zagotavlja trden obstanek. — Narodna županstva naj bi pač i drugod posnemala ta vzgled, naša družba jih ne bo zapustila.

Gospôda moja! Malo je sicer število naših zavodov, a če se oziramo na slovenske skromne razmere, vendar je to velik napredek, uspeh, ki ga je dosegla družba sv. Cirila in Metoda, ko je slovenski materi vrnila krog tristo slovenskih otrôk. (Živahno odobravanje.) Ali ni to vredno trudoljubnosti slehernega rodoljuba?

Vsi naši zavodi so vsled vodstvenega poziva pod nadzorstvom dotičnih načelnih in učiteljstva praznovali imendan Njijinih Veličanstev, presvetl. cesarja in cesarice, posebno slovesno pa veselo štiri-desetletnico vladanja našega vitežkega cesarja in kralja. Istotako se je primerno praznoval praznik naših društvenih zavetnikov sv. Cirila in Metoda. Ob teh prilikah so posebno ženskih podružnic načelnih tekmovala v blagih dejanjih ter tako pokazala pot vesoljnemu slovenskemu ženstvu, kaj je ono dolžno svojej deci. (Istina!)

II. Lep sad utegnejo obroditi mej slovensko mladežjo knjige, ki jih je naša družba darovala in razdelila po vseh pokrajinah. Tajništvo je po zapisnikih preračunilo, da je bilo raznih molitvenih, šolskih, podučnih, zabavnih . . . knjig poprečno razdeljenih na Koroškem: nad 2500, na Štajerskem krog 1000, na Primorskem krog 700 in na Kranjskem 600, torej približno 5000 izvodov. Ako temu pridenemo še razna učila in šolske pomočke, smelo trdimo, da je družba i v tem obziru dosegla svoj namen. (Dobro, dobro!)

III. Nadaljni uspeh družbin so pač podpore v noveih, ki jih je vodstvo podelilo raznim občinam za zgradbe šol pod pogojo, da so in bodo učilnice slovenske. O dotičnih svotah obvesti slavno skupščino itak vodstveni tovariš denarničar dr. Vošnjak, kar spada v njegovo področje. Tajništvo naj sme le pristaviti: Vodstvo ima voljo vsem ustreči, vse take občine podpreti, — a dajte nam denarjev!

IV. Na Koroškem — utegnil bi kdo pripomniti, niste še ničesar dosegli. A pomislimo! Vsaka reč se ponatorno razvija. Res še nismo privojskovali slovenske šole, po kateri tako vzdihujejo naši bratje; — a mobilizovali smo — čast in hvala posameznim rodoljubom koroškim — narodno armado, ki ne bo mirovala prej, da zmaga slovenska in katoliška šola, — poudarjam, gospôda moja, — „in katoliška“, — kajti povsod ondi, žal, pojemlje verski duh, kjer je slovenska mladež izročena renegatnemu učiteljstvu, ki vidi svojo glavno nalogo v tem, da naši deci ubija nematerinščino v glavo. V sedanjih ondotnih razmerah pač ne trdim presmelo, če pravim: Zgubijo slovenstvo, zgubijo i verstvo. Renegat zataji čestokrat i svojo vero. — O, naj bi merodajni faktorji spregledali, da nevarnost ondotnemu ljudstvu ne preti od slovenstva!

Naših najst podružnic na Koroškem je vmesilo kvas narodni zavesti, katere, upamo, več ne bodo pogasili mrzli curki nasprotne sile. Če opazujemo ondotne kmete, v katerih še veje pravi verski duh, prirojena slovenska poštenost, kako so neustraheni junaki v borbi za slovensko šolo, moramo jim izreči svoje občudovanje in globoko spoštovanje. Ker so njihove zahteve in prošnje utemeljene v božjih in človeških pravicah, pa tudi v naših državnih zakonih, morale se bodo prej ali slej uslišati; škoda je za nas, ker se zgublja čas — in zgublja ter odtuje naša slovenska deca. (Odobranje.)

V. A še jeden uspeh smemo zabeležiti. Obče priznana je potreba primerne berila za slovensko mladež. Večkrat se je že poskušalo dajati na svetlo takih spisov, a iz raznih vzrokov — osobito denar-

nih — so zaostala enaka podjetja. Sosebno spečavanje je imelo zmer svoje težkoče. Družba sv. Cirila in Metoda je neko sredotočje, krog katerega se, hvala Bogu, zbira duhovska in svetna inteligencija, rodoljubno ženstvo in zavedno kmetstvo, torej zelo pripravna izvesti gornji namen. Zato je njeno vodstvo sklenilo izdajati „Knjižnico družbe sv. Cirila in Metoda“. Povodom štiridesetletnice cesarjeve je prišel I. zvezek na svetlo, opisujoč bitje in žitje milega nam vladarja. II. zvezek pa seznanja mladino s praočetom naše cesarske rodovine, z Rudolfom Habsburškim. III. zvezek jej kaže prepoveditelja slovenskega šolstva, Valentina Vodnika. Kritika v naših listih se je izrekla pohvalno, da, celo laskavo. Prvima snopičema veljavo povzdigne še to, da sta ji na spoštljivo vodstveno prošnjo vis. c. kr. deželna šolska sveta na Kranjskem in Primorskem priporočila vsem podrejenim oblastvom v nakup in razširjanje mej mladež; od visokih deželnih šolskih svetov na Štajerskem in Koroškem pa še ni odgovorov. — Izpeljivo pa je to podjetje, če pomislimo na svojih nad osemdeset podružnic. Ako vsaka razproda samo pol stotine izvodov, spravimo v slovenski svet vsakega spisa nad 4000 izvodov. Zato se usojamo častitim skupščinarjem to zadevo prav toplo priporočati. V kratkem vodstvo razpošlje dotično okrožnico vsem podružničnim načelništvom. Ako se nam to obnese, razširimo knjižici delokrog za razne pedagoške spise po vzgledu „Hrvatskega pedagogijsko-književnega zbora“. (Dobro!)

5. Vodstvo ne sme molčati o napadu dunajskega dnevnika „Neue Freie Presse“ na našo družbo.

Dné 23. januarija t. l. je objavila izviren dopis iz Gradca, v katerem je podtikala naši družbi, da je v zvezi s korifeji „slavjanskega dobrotvoriteljnega občestva“ v Peterburgu, da prejmlje od njega novčene podpore, zloglasnih „rubljev“, da vodi propagando za slovansko liturgijo itd. — Kakor je bila napala češko „Ustředni Matice školsko“ ter se je opekla, ker je morala preklicati laž, — istotako jo je staknila i pri naši družbi; vodstveni popravek, da so vse njene trditve neresnične, je objavila — dolgo se obotavlja — dné 19. februarija tek. l. Na poziv, naj pové dokaze za svoje pisarenje, naj naznani, kje so rublji . . . dolžna je še do danes odgovora. (In ga tudi bo!) Misli si menda: Calumniare audacter, semper aliquid haeret. (Tako je!) Naše lojalnosti si ne damo črniti od nikogar. (Res je!) Mi smo in ostanemo pošteni Sloveni in vsigdar zvesti Avstrijci, kar je izrazil že zdavna naš pesnik: „Hrast se omaje in hrib — zvestoba Slovencu ne gane.“ (Splošno pritrjevanje.)

6. Nehvaležno bi bilo molčati danes o tistih rodoljubih, ki so uzorno pospeševali naše društvene svrhe, a jih je v teku leta pokosila nemila smrt. Ob sinji Adriji je preminol uzorni Sloven, stolni kanonik Mihael Debeljak, ki nam je še v tako blagem spominu od druge skupščine v Trstu, poseben prijatelj ondotnemu našemu zabavišču. Istemu otroškemu vrtenu pobrala je neizprosna smrt njegovega vrlega nadzornika Lovra Žvaba, ki je v Dutovljah sklenil svoje še mlado življenje. Za probujo našega naroda ob obalih jadranskih je bil neumorno delaven. Krška podružnica obžaluje zgubo svojega

tajuika Ivana Jazbeca, uradnika v pokoji; Nakeljska (na Gorenjskem) svojega prvomestnika Ant. Zarnika, zlatomašnika; tukajšnja Blejska svojega podpredsednika, Štefana Gnjezdo, župnika na bližnji Bohinjski Beli, ki je umrl in počiva daleč od domovine v Karlovih Varih; Škofjeloška svojega tajnika, Blaža Šokliča, ondotnega mestnega župnika. V Varaždinu je zatisnil oči profesor Jernej Francelj, kateri je iskreno ljubil svoj rod slovenski, in nedavno daroval naši družbi akcijo v vrednosti 60 gl., ljubil bratski narod hrvatski, mej katerim je deloval. Tem in vsem drugim † članom naše družbe blag spomin in plačilo nebeško! (Skupščinarji se vzdignejo.)

7. Pa ko se spominjamo mrtvih, molčati ne smemo tudi o živih rodoljubih, ki so dejanjsko razodeli svojo posebno naklonjenost naši družbi. Janko Žolgar izročil je kot načelnik mariborskih abiturijentov lani 50 gld. kot čisti dohodek dijaške veselice v Žaleu, tem uzorno-narodnem trgu. Slavna „Glasbena Matica“ darovala je za naše društvenike svojih prekrasnih skladb, „Slovenska Matica“ pa svojih izbornih knjig. Ces. kr. deželno-sodnijski svètnik Dragotin Pleško, župnik A. Žgur, J. Sancin, knjigovez J. Bonač, so poslali več stotin primernih knjig, ki smo jih razdelili ob jezikovnih mejah. Notar Aleksander Hudovernik je nabral v Radovljici za družbo znatno svoto. Gospa Neureuther-jeva je zopet poslala s Češkega po tržaški podružnici petdeset goldinarjev. Ob Einspielerjevi slavnosti nabrali so celovski rodoljubi 67 gld. Neimenovani bogoslovci so poslali družbi 29 gld. Mariborski bogoslovci so nas razveselili s svoto 100 gld. Ali ni to dober omen

od teh idealno-nadahnenih mladih môž? Neimenovan „rodoljub v slovenskih gorah“ daroval je za „knjižnico družbe sv. Cirila in Metoda“ 100 gld., morda s tiho željo, da bi se polagoma zbrala glavnica in zagotovilo izdajanje primernih spisov za mladino. Goriška čitalnica je nabrala za otroške vrtove 100 gld. Čitanje naših društvenih „Vestnikov“ in knjižic je navdušilo gorenjskega „fanta“ in posestnika tako, da je po kapelanu Val. Berniku poslal družbi obveznico za 50 gld. Razna načelništva, kakor Tržaško, Šentpetersko v Ljubljani, Goriško itd., so osnovala primerne zabave z lepimi dohodki. — Naša dnevnika in sploh slovenski časniki so prijazni naši družbi. Vsem naštetim in nenaštetim dobrotnikom bodi iskrena vodstvena zahvala; mili Bog pa jim vzbudi obilo posnemalcev!

8. Temu upravnemu poročilu naj dodajam še nekoliko aforističnih misli in vodil!

Naši družbi se včasih očita, da ni dovolj verska, včasih zopet, da ni dovolj narodna, včasih pa, da je preveč verska in preveč narodna. Kaj ne, čudna navskrižna očitanja, ki so najbolji znak zlobnosti teh očitalcev ter njihovega premalo verskega ali pa premalo narodnega čutenja. Torej nekoliko besed, da te klevetnike ovržem in preprečim bodoča sumničenja. Pred vsem poudarjam, da naša družba zavzema edino-pravo stališče slovensko, — tisto, katero sta pred tisoč leti slovenskim rodom odkazala sveta blagovestnika Ciril in Metod; da so se ga držali, ne bi bili postali „sluge narodom“.

Naša družba faktično deluje v Ciril-Metodovem duhu. In kak je ta duh? Skratka: katolišk in naroden, isto, kar izrekajo naša pravila. Gospôda moja! Društveni zavodi so sploh konfesionalni, in mej Slovenci celo drugače biti ne more in biti ne sme. Že sedanji šolski zakon zahteva versko - npravno vzgojo. Vodstvo je prepričano: Ako se v nežna otroška srca ne vsadí strah božji, krepost, pokorščina do roditeljev in raznih oblastev itd., naj se mlade glavice še tako napolnijo z raznimi predmeti, zgrešila je šola svoj glavni namen, kajti ona ni samo učilnica, nego tudi — i to še posebno — vzgojilnica. (Res je!) In, gospôda moja! noben pedagog še ni ovrigel staroveškega pedagoga Salomona, ki je vzgojilnici zapisal na pročelje: „*Initium sapientiae, timor Domini!*“ Začetek modrosti je strah božji.

In če bi danes interpelovali domače prečastno učiteljstvo po slovenskih pokrajinah: da-li hoče to religijozno, to etiško stališče izpodmakniti, v svesti sem si, da bi odjeknil glas: „ne, ne!“, kajti v nasprotnem slučaju izpodmaknili bi stalo i sebi. A pri tem moram poudarjati kot katolišk duhovnik, da, kot navaden katoliški kristijan, da določevati ima o tem prvem in najvažnejšem znaku ljudske šole jedina kompetentna oblast, — in ta je katoliška cerkev, kajti ona ima božje poslanstvo. Na tem verskem stališči sloni naša družba, — in to je pravo, to je rešilno za narod slovenski. (Tako je!)

Če pomislite tisoč let nazaj, radostno gledate jutranjo zarijo, ki je zažarela mej Sloveni, ko sta jim sv. brata Ciril in Metod oznanjevala „krst častni

in slobodu zlatnu“. A blagovestnika nista oznanjevala samo sv. vere, bila sta i prvoboritelja pravicam slovenskega jezika, v katerem sta izobraževala rodove slovenske, da je tako lepo vspevala mej njimi krščanska omika. To je kaŝipot naši druŝbi.

Naše ŝolstvo mora biti torej tudi n a r o d n o, to je bistveni pogoj za obstanek našega naroda. (Dobro, dobro!) Za ta znak našega ŝolstva pa se borujemo, odkar se je vzdramil naš rod. V tem obziru je naša ŝola pač prava trpinka-mučenica. Koliko naporov je trebalo, da se je vsaj v nekaterih krajih osnovala na zdravi pedagogiški podlagi! Ali ni do najnovejših časov skoro ves aparat deloval na to, da bi se tujščini pot pripravila v naše ljudske učilnice? In kakor hitro je ta v ŝoli, jame p r e v l a d a t i ter potisne materinščino v kót. (Istina.) Gospôda! Problem o vspešnosti in nevspešnosti ljudskoŝolskega poduka v tujih jezikih bo še le tedaj ugodno rešen, ko zmaga pravica materinščine; a neovrgljiva je resnica, da je vspešen poduk le na podlagi materinega jezika.

Velecenjeni skupščinarji! Ménim, da se ne motim, ka ste z menoj istih misli: V ŝolah po našem ozemlju manjka — naj se Vam nikar čudno ne zdi; o tem se pomenkovamo v prijateljskih krogih večkratov — manjka nam s l o v e n s k e g a duha; narodnega duha, slovenskega miŝljenja in čutenja; vŝe mladini moramo vcepiti v srce p o l e g k r ŝ č a n s k e še s l o v e n s k o z a v e s t, da svojo domovino najbolj pozna, da svojo rodno mater, svoj narod, svoje krasne goré in dolé . . . najbolj ljubi, zanje ŝivi in gori; druge narode pa zaradi njihove omike i lepih lastnosti ceni i spoŝtuje, kakor se kristijanu spodobi.

(Živahno odobravanje.) A da bi se Slovenci vzgojevali le za nekake sluge bližnjim sosedom, ménim, gotovo ni krščansko. Bodimo krščanski, a narodni pri tem ostanimo — sicer nismo krščanski! (Istina!) Mi ne iščemo, mi tudi ne silimo inorodnih otrôk v svoje šole — naj pustijo tudi drugi našo deco nam, vzgojevali jo bomo vže sami v takim duhu, ki nam pristuje. (Dobro!) — Da pa je faktično tako, označuje šolstvo ob naših jezikovnih mejah. Kako so nekaterniki, ki nimajo pojma o slovenstvu, gibčni in vrejujejo naše šolstvo, da bi nas osrečili s tujščino, češ, kako vam je potrebna in koristna, a zato, da bi njim, živečim mej nami, ne bila potrebna slovenščina; (Smeh, tako je!) torej o njih velja: Timeo Danaos et dona ferentes. Nasprotnikovih daril se nam je bati!

Naša družba je torej pozvana, da pospešuje narodno vstajenje, da varuje naš rod narodne smrti. Ali je mogoče, da bi naš rod zamrl? Upam, da nas hoče previdnost božja, ki nas je vkljub vstrajnemu zatiranju ohranila tisoč let in več, še imeti na tem ozemlji, kjer bivamo zdaj — tudi v interesu naše ljubljene Avstrije. (Res je!) Pa tudi tu velja: Pomagaj si sam, i pomagaj ti bode Bog! Koliko našega roda je vsled nebrižnosti izumrlo! Ozrite se na sever, na izhod, na zahod . . . nebotične gore, širne planjave, cvetoče doline, šumeče reke in bistri studenci . . . vse vprek vam šumi in govori:

Bili nekdam smo slovenski, — a zdaj nismo več, samo imena nosimo še vaša! . . .

Toda sklenimo! Naloga naša je stati na braniku mile domovine. Izvojevati nam je z vsemi p o-

stavnimi sredstvi šolstvo slovensko v duhu naših zavetnikov sv. Cirila in Metoda, v duhu Simona Rudmaša, A. M. Slomška in drugih rodoljubnih učiteljev. — V to svrho se moramo združiti vsi, kojim bije srce za vero in rod. Vsi vsi imamo posla dovolj: državni in deželni poslanci, duhovščina, učiteljstvo, odvetniki, narodno ženstvo, obrtnik in kmetovalec . . . vsi delujmo po vzvišenem geslu našega dobrotnega cesarja: Viribus unitis, združeno močjo — in blagoslov božji bo rosil na našo setev — da dozori žetev, da bo naš rod gospodar v svoji domovini.

Gledé na vse to sklenem z željo slavnega Nikola Tommasea: „Da Bog narodnost našu čuva!“ (Živahno odobravanje. Tajniku čestitajo.)

Vprašanju prvomestnikovemu: da-li želi kdo besede k tajnikovemu poročilu, oglasi se skupščinar komendator M. Šervicelj ter pojasnujoč koroške razmere prosi vodstva, naj bi, ako mogoče, po vzgledu tržaške društvene šole osnovalo vsaj eno slovensko šolo za vzgled na Koroškem — najbolje morda v okolici Velikovški.

Prvomestnik omenja, da, kolikor on pozná vodstvene ude, bodo ta nasvêt gotovo uvaževali ter po mogočnosti tudi izpeljali, da jih le načelništva koroška toplo podpirajo.

Poročilo tajnikovo s tem nasvetom soglasno odobreno.

3. Glavni družbini blagajnik dr. Josip Vošnjak omenja, da mu po tako izbornem poročilu tovariša tajnika ni treba dosti dostavljati, pojasnuje le način vodstvenega postopanja v posameznih slučajih, ki je po krajevnih razmerah različno,

— bodisi, da se prosi (s peticijami do višjih oblastev) za slovensko šolo, bodisi, da se novčeno podpira občina, ki si ustanovi šolo z učenim jezikom materinim, bodisi z drugimi učili itd. Na to prečita svoje poročilo za leto 1888, ker se blagajnične knjige sklepajo koncem vsakega leta. Poročilo se glasi:

Leta 1888 vplačale so podružnice 4631 gld. 81 kr. (leta 1887 7224 gld. 6 kr.), torej manj, kakor l. 1887, to pa od tod, ker so v prvem in drugem društvenem letu vplačali pokrovitelji in ustanovniki precejšnje svote, odslej pa plačujejo samo letniki in podporniki. Doneski pokrovitelj je znašal 400 gld., darila in dohodki veselice 547 gld. 67 kr., obresti 691 gld. 63 kr., knjig se je prodalo za 396 gld. 58 kr., vsi dohodki leta 1888 torej so 6667 gld. 69 kr. (leta 1887 8638 gld. 34 kr.; več vsled vplačanih ustanovnin). Ker je bilo v blagajnici začetkom leta 1888 7273 gld. 79 kr., razpolagala je družba s 13.941 gld. 48 kr. (leta 1887 s 14.257 gld. 4 kr.).

Leta 1888 so sto ali nad sto goldinarjev nabrale sledeče podružnice: Šentjakobsko-trnovska v Ljubljani 300 gld., Šentpeterska v Ljubljani 187 goldinarjev, Celjska 106 gld., Ptujška 129 gld., Vrhnjska 126 gld., Podgradska v Istri 156 gld., Slovenje-graška 127 gld., Pivška 110 gld., Litijska 104 gld., ženska v Trstu 100 gld., Šmiheljska pri Pliberku 110 gld., Sv. Ivan pri Trstu 116 gld., ženska v Ilirski Bistrici 190 gld.

Veselice v korist družbi so napravile podružnice: Postojinska z dohodkom 56 gld., Pivška 60 gld., Šentivanska pri Trstu 10 gld. Pri dijaški

veselici v Šentjuriji na južni železnici je bilo nabranih 50 gld. Tudi ob drugih prilikah spominjali so se rodoljubi naše družbe, n. pr. pri Einspielerjevi slavnosti, „vesela družba“ v Radovljici, v Škofji Loki itd.

Troškov je imela družba 1888. leta 4029 gld. 71 kr. (1887. leta 6983 gld. 25 kr.), in sicer je potrosila za otroške vrtnice v Celji, Trstu, Podgori in Pevmi pri Gorici 1512 gld. 78 kr., za ljudsko šolo v Trstu 492 gld. 20 kr., za zgradbo neke ljudske šole na jezikovni meji na Štajerskem 300 gld., za natisek, vezanje in razpošiljanje po družbi izdanih knjižic (8000 iztisov „Frane Jožef I.“, 6000 iztisov „Vestnik II.“) 775 gld. 95 kr., ki so se deloma poravnali po prodanih knjigah.

Po želji nekaterih podružnic na Koroškem in Goriškem poslala jim je družba razne podučne, zabavne in molitvene knjige v znesku 375 gld. 95 kr.

Po odbitih troških od dohodkov se kaže društveno premoženje koncem 1888. leta v gotovini z 9911 gld. 77 kr., naloženih pri raznih posojilnicah slovenskih, dalje dolžno pismo neke šolske občine na Štajerskem v znesku 700 gld., skupaj 10.611 gld. 77 kr., ali za 2137 gld. 98 kr. več, nego 1887. leta.

Družba je nabrala od pričetka svojega delovanja do konca 1888. leta 21.817 gld. 64 kr., izdala pa 11.205 gld. 87 kr. v prid slovenskega šolstva. (Dobro, dobro!)

Na vprašanje prvomestnikovo: da-li sl. skupščina odobri blagajnikovo poročilo, zgodi se to soglasno.

4. Za nadzorništvo poroča vodja, deželni poslanec Povše, da je ono dvakrat tekom leta,

22. februarja in 18. julija, pregledalo blagajnico ter našlo denarniške zapisnike, hranilne knjižice in gotovino popolnoma v redu. Istotako so nekateri nadzorniki pregledali tiskani račun za leto 1888, ki je bil skupščinarjem na ogled razdeljen in ki se vjema z zgornjim poročilom blagajnikovim; primerjali so ga s knjigami in našli v soglasji.

Nadalje naznanja, da je nekaj denarja naloženega pri c. kr. poštni hranilnici za čekovni promet, vse drugo imetje pa po raznih slovenskih posojilnicah, ter ob jednom navede dotične svote. Sklepno poudarja v imenu nadzorstva, da se je slednje vsikdar moglo prepričati o vzgledno-rednem poslovanji društvenega tajništva in blagajništva ter more slavno skupščino le zagotavljati, da sme naša družba pač prezadovoljna biti, ker se ta dva posla nahajata v rokah dveh tako spretnih in požrtvovalnih rodoljubov. (Občno odobravanje.)

Župnik, dež. poslanec Gregor Einspieler želi, da bi se društveni denar nalagal tudi v Koroške posojilnice. S tem bi se v okom prišlo očitaniu, ki se čuje sèmtertje od neprijateljev naše družbe, da Korošci pošiljajo svoj denar drugam.

Blagajnik dr. Vošnjak pojasni, da se vselej, kadar se oglasi katera koroška posojilnica, pri njej naloži zaželeno svoto. Tako pri posojilnici v spodnjem Dravbregu 1000 gld., katere je pa posojilnica tekom leta že vrnila, ker jih ni več potrebovala. Tudi pri najmlajši posojilnici v Djekšah je družba naložila 500 gld. Ako se bodo posojilnice oglašale, postreglo še jim bode z veseljem.

5. Pred volitvijo si izprosi besede pokrovitelj in skupščinar dr. J. Sernec ter omenja z ozirom na uvodne besede prvomestnikove, da so vsi člani vodstva v lepi slogi delovali v prospah družbi sv. Cirila in Metoda, kako to veseli sosebno nas zunanje skupščinarje, tembolj, ker smo strahoma opazovali zadnji Ljubljanski prepir, ki je pretil škodovati vsej slovenski stvari. Veselilo nas bo še bolj, ako tudi v bodoče vsi skupno delujemo v blagor našega naroda. Vsi smo si mejsebojno potrebni, duhovska inteligencija potrebuje svetne in mi nasprotno zopet duhovske; imejmo torej glavni smoter pred očmi. Zahvalo torej izreka dosedanjemu vodstvu ter predlaga, naj se zopet izvoli odstopivša tretjina vodstvenih članov.

Prvomestnik Tomo Zupan naznanja, da je župnik Jos. Žičkar pismeno javil, da ne more več sprejeti odborništva, ker mu prevelika oddaljenost brani, da bi dohajal k sejam, kakor je prej redno storil, dokler je bival v Celji.

Skupščinar župnik J. Voh omenja, koliko zaslug ima ravno župnik Žičkar za slovensko šolstvo v Celji. Kot neumorni predsednik „katoliškega podpornega društva“ je zagotovil obstoj slovenski dekliški šoli v Celji in našemu društvenemu zabavišču. Slišali smo, kako je marljivo dohajal k vodstvenim sejam ter tako žrtvoval časa in denarja v društven prospah. Čuli smo pa tudi iz tajnikovega poročila, kako so vsi odborniki zadostovali svoji nalogi, da so torej vredni zopetne izvolitve. Predlaga, da se izreče v skupščini iskrena zahvala bivšemu odbor-

niku župniku J. Žičkarju za njegovo vspešno delovanje, kar se zgodi z navdušenimi „živio“- in „slava“-klici. Mesto njega naj se voli odbornikom mnogozaslužni prvomestnik Celjske podružnice dr. Ivan Dečko. (Živio!)

„Per acclamationem“ so mej živahnimi „živio“-klici izvoljeni: dr. vitez Bleiweis, dr. Ivan Dečko, Gregor Einspieler, Anton Žlogar.

K šesti točki dnevnega reda predlaga skupščinar Andrej Kalan, naj se z ozirom na to, da so dosedANJI nadzorniki izvrstno obvršavali svoj posel, v izraz iskrene zahvale vnovič volijo z vsklikom, kar se zgodi mej živahnim odobravanjem. (Imena glej ob koncu.)

K sedmi točki nasvetuje skupščinar dr. J. Dečko, da bi se istotako z vsklikom izvolilo staro razsodništvo, kar se soglasno odobruje. (Imena ob koncu.)

Prvomestnik naznanja, da je s tem vsopored izvršen, vendar vpraša še čč. skupščinarje: da-li želi kdo besede?

Župnik Breč omenja, kako on deluje v svoji župi, da bi družbi naklonil kaj dohodkov; ob raznih prilikah priporoča zasobno svojim župljanom, naj bi podpirali družbo; nabira po malem, in tako je že dobil nad 50 gld.; ko nabere celi stotak, pošlje ga vodstvu, da po § 4. vpiše župnijo sv. Lamberta mej pokrovitelje družbe sv. Cirila in Metoda. Če se je njemu posrečilo to v borni pogorski župniji, méni, da bi se isto še lažje doseglo i drugod. Vodstvo naj bi se torej zglasilo s primerno prošnjo pri vseh župnijskih predstojništvih, in upati je, da bode

našlo povoljen odmev. — Ta izborni nasvèt je bil z obènim odobravanjem skupščinarjev sprejet, in prvomestnik obljublja kar najhitrejšega odborovega posvetovanja o tem predlogu.

Tajnik Žlogar pripomni, da se pri tem spominja nekaj podobnega, kar je čital v letnem poročilu „Katholischer Schulverein“ na Dunaji, ki je slièno sestavljeno, kakor naš „Vestnik“. Ondi namreè je bral, da so po Dunajski, Šenthipolitski in Olomuški škofiji z dovolitvijo dotiènih vladik nabirali celó po cerkvah v svrhe „Kath. Schulverein“-a.

Prof. R. Perušek omenja raznih poročil v nekaterih èasnikih, da je „Kath. Schulverein“ poslal po južnem Štajarji svoje agente, ki naj denar od naših podružnic pobirajo ter vpošiljajo vodstvu v Ljubljano, katero naj stopi v zvezo z Dunajskim centralnim odborom itd. . . . Zato vpraša društvenega prvomestnika:

1. Ali je prišla vodstvu v tej zadevi kaka ponudba od dunajskega „Schulverein“-a?
2. Kaj misli vodstvo v tem sluèaji storiti?
3. Ako bi bilo kaj na tem, naj pride vsa ta stvar pred (izvanredno) veliko skupščino.

Prvomestnik odgovarja, da mu ni zuano, odkod so izhajale tiste èasniške vesti, in da vodstvo sploh ni dobilo nikake ponudbe. — Ako bi se kdaj o tem obravnavalo, zaupljivo prepusti vso zadevo novoizvoljenemu vodstvu, ki bo paè ukrenilo, kar je najbolj uspešno za našo družbo; in slednjiè obljubi eventuelno vso stvar spraviti pred glavno skupščino.

Tajnik potem pojasni še razmero mej „Kathol. Schulverein-om“ in mej „Družbo sv. Cirila in Metoda“.

Prvega pokrovitelji so prečastni škofje Dunajske provincije in ga podpirajo s priporočili v svojih dijecezanskih listih (celó tržaški uradni list ga je priporočal). Tudi naša družba se je po svojih poslanstvih zglasila že v letih 1887 in 1888 pri vseh peterih prečastnih vladikah po slovenski zemlji, razložil jim je sedanji družbin prvomestnik, vselej osebno dotično deputacijo vodeč, društveni namen ter zagotovil, da je družba sv. Cirila in Metoda namenjena pospeševati slovensko šolstvo le na podlagi naše katoliške vere.*) Povsod je bila milostljivo sprejeta ter jej obljubljena podpora. V principih simpatizuje „Družba sv. Cirila in Metoda“ s „Kathol. Schulverein-om“. Vse to je tajnik v zasobnem pogovoru z naše družbe pokroviteljem, Simonom Pogačarjem, ki zdaj biva na Dunaji in se po nekoliko tudi bavi v pisarni „Kathol. Schulverein-a“, pojasnil ter bil ž njim istega mnenja. To društvo se bojuje za konfesijonalno šolo, ker nemških šol imajo itak povsod dovolj — še celó v nenemških krajih; naša družba pa se poteguje za konfesijonalno in slovensko šolo domá pri nas na Slovenskem, tam kjer se nam kratijo narodne pravice. Ako nam „Katholischer Schulverein“ res želi prihiteti z denarjem na pomoč, bomo to z veseljem pozdravljali. Saj itak mi ubožni Slovenci od drugod malokdaj kaj dobimo; pač pa drugam radi po svojih močéh darujemo, kakor spričujejo razni izkazi po časnikih in letnih poročilih. — Sicer pa tudi on misli, da naj ta zadeva, ako bo treba, pride v razgovor in določitev v glavni skupščini, s čemur se vsi zborovalci zadovolé.

*) Gl. »Vestnik« II, 24—26.

Skupščinar A. Kalan potem izreka v imenu navzočih družbenikov iskreno zahvalo prvomestniku prof. T. Zupanu, ki tako izvrstno vodi družbo, tajniku A. Žlogarju in blagajniku dr. J. Vošnjaku, katera tako vestno in brezplačno opravljata svoj težavni, čestokrat obširni posel. — Zborovalci se soglasno mej občnim odobravanjem pridružijo tej zahvali.

Prvomestnik omenja, da ne toliko njemu gre hvala, marveč vrlemu našemu starosti, podpredsedniku Luki Svetcu, ki mu je zaslomba v vseh juridičnih zadevah. (Živio, slava!)

Na to prvomestnik sklepa:

„Srčno se zahvaljujem čast. Blejski podružnici in vsem gorenjskim domoljubom za prijazni sprejem; hvala podružničnemu načelniku, prečast. dekanu Razborsku, ki je na otoku Blejskega jezera sam prevzel božjo službo družbi, ki je — Boga, cesarja in domovino vseskozi pred očmi — zidana po pravilih na katoliško-narodni podlagi. Domoljubno priznanje vsem čast. zastopnikom podružin, došlim sèm iz vseh slovenskih pokrajin k IV. veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda. — Srčna zahvala sploh vsem čast. sovdeleženkam in sovdeležencem tega današnjega zborovanja v Bledu. — Sv. brata Ciril in Metod pa naj izprosujeta še nadalje naši družbi božjega blagoslova! (Dobro! Živio!)

IV. velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda je zaključena.“

Po zborovanji je bil krog 2. ure skupen obed pri mizah, pogrnenih na prostem ob jezerskem bregu. Očitno hvalo moramo tu izreči „Petra-novi gostilni“, ki je čez 120 skupščinarjem tako dobro in tako izvanredno cenó postregla, da je bilo vse iznenadjeno. — Vršilo se je mej obedom vse običajno, zato tega ne opisujemo; za sklep le še približno navedemo napitnico, katero je prvo govoril prvomestnik Tomo Zupan Njega Veličanstvu, presvetlemu cesarju.

Častita družba!

Mi došleci v Bled, v „to podobo raja“, pač zavidamo bivalcem ob bregovih Blejskega jezera. Veseli morajo biti teh mirnih valov, ki po njih „Ladja giblje — Se in ziblje — Nas h Kraljic' nebes.“ A kot jim jezerska mirnôba rahljá sree, istotako se jim mora kremeniti še bolj tolikrat pohvaljeni gorenjski značaj, kadar se razburi to valovje Blejskega jezera in „Sômov vojska pod vodo ne mine, — In drugih roparjev v dnú globočine.“ In bolj, kot poprej svoj mirni dom, bolj še ljubijo odslej ta svoj dom, ki mu viharji grozé. Ljubijo ga „s solzámi“.

Častita gospôda-Slovenci! Kadar mirno plava barka vladarjevega življenja, takrat se tudi Slovencu duša blaží ob veselem srei našega cesarja. A če grozne usode udarec zazná pot celó do cesarske hiše, takrat se Slovencu v njegovem blagem sreu le še krepkeje utrja dinastični čut.

Dobro soznanjen z razmerami tega ozémlja — saj sem sin teh pokrajin, — bi Vam, častiti, imenom

danes vedel navêsti bivalcev teh livád, ki so ob letošnjih strašnih urah za našega cesarja žalosti položili delo iz rôk in ves oni dan prejokali. Nenavaden — zato omamljajoč prizor, če joka mož; še nenavadnejši prizor, če joka mož jekléne zunanosti: Gorenjec.

Častiti! Vém, da Vam bivajočim ta trenotek uprav v tem prelepem kraju, kjer je ljubezen do cesarja trdnejša še, kot so skale gorenjskih gorâ, in močnejša še, kot bi bil vál jezerskih vodâ, — vém, da Vam, ljubiteljem Avstrije ter njenega viteškega vladarja, govorim iz dna Vaših duš, če čašo dvignem imenom družbe sv. Cirila in Metoda izjavljajoč: Vsako veselje in vsako žalost lojalno ž njim deleč, kličejo ob slovesni veliki skupščini udje družbe sv. Cirila in Metoda svetlemu cesarju Fran Josipu trikrat: Slava!“ (Vse vstane kliče: Slava-slava-slava! — Godba igra cesarsko himno, — mnogi jo pojó.)

Imenik podružnic:

I. Kranjsko.

1. *Prva ljubljanska*: Prvom. I. Gogala, c. kr. notar, pokrovitelj 9, ustanovnikov 28, letnikov 38, skupaj 75.
2. *Št.-jakobsko-trnovska*: Prvom. dr. I. Papež, odvetnik, pokrovitelj 1, ustanovnikov 13, letnikov 112, podpornikov 54, skupaj 180.
3. *Šentpeterska v Ljubljani*: Prvom. Ign. Valentinčič, hišnik, pokrovitelja 2, ustanovnikov 22, letnikov 88, podpornikov 53, skupaj 165.
4. *Ribniška*: Prvom. Martin Skubic, dekan, ustanovnikov 17, letnikov 64, podpornikov 15, skupaj 96.
5. *Novomeška*: Prvom. dr. Jos. Marinko, gimn. profesor, ustanovnikov 16, letnikov 67, podpornikov 34, skupaj 117.

6. *Kropinsko-kamnogoriška*: Prvom. Lovro Bernik, župnik, ustanovnikov 5, letnikov 39, podpornikov 5, skupaj 49.
7. *Šiška*: Prvom. Fran Ravnihar, dež. knjigovodja, ustanovnikov 7, letnikov 20, podpornikov 36, skupaj 63.
8. *Turjak*: Prvom. Jernej Kosec, župnik, ustanovnikov 6, letnikov 30, podpornikov 39, skupaj 75.
9. *Gorenjska dolina, sedež v Kranjski gori*: Prvom. Ivan Ažman, župnik, ustanovnikov 4, letnikov 21, podpornikov 25, skupaj 50.
10. *Mokronoška*: Prvom. Matej Pintar, kapelan, letnikov 40, skupaj 40.
11. *Metliška*: Prvom. Anton Aleš, dekan, ustanovnikov 9, letnikov 32, skupaj 41.
12. *Kranj*: Prvom. Vinko Majdič, veletržec, ustanovnikov 12, letnikov 25, podpornikov 5, skupaj 42.
13. *Selška na Gorenjskem*: Prvom. Iv. Vavpetič, kapelan, letnikov 26, skupaj 26.
14. *Loškopotoška*: Prvom. Anton More, farni administrator, ustanovnikov 12, letnikov 50, podpornikov 22, skupaj 84.
15. *Škofja Loka*: Prvom. Blaž Mohar, posestnik, ustanovnikov 6, letnikov 18, skupaj 24.
16. *Železniška*: Prvom. Jakob Mrak, župnik, letnikov 14, podpornikov 12, skupaj 26.
17. *Postojnska*: Prvom. Fric Vičič, nadžupan, ustanovnikov 25, letnikov 41, podpornikov 10, skupaj 76.
18. *Blejska okolica*: Prvom. Josip Razboršek, dekan, letnikov 5, podpornikov 44, skupaj 49.
19. *Trnovo-Bistrica*: Prvom. Ivan Vesel, dekan, skupaj 50.
20. *Senožeška*: Prvom. Ignac Okorn, župnik, ustanovnikov 5, letnikov 65, podpornikov 16, skupaj 86.
21. *Premška*: Prvom. Nik. Križaj, župnik, ustanovnikov 6, letnikov 19, podpornikov 18, skupaj 43.
22. *Pivka*: Prvom. Fran Križaj, veletržec, ustanovnikov 22, letnikov 33, skupaj 55.
23. *Zatičina*: Prvom. Jakob Razpotnik, župnik, pokrovitelj 1, ustanovnikov 12, letnikov 43, skupaj 56.
24. *Idrija*: Prvom. Štefan Lapajne, posestnik, pokrovitelj 1, ustanovnikov 11, letnikov 24, podpornikov 12, skupaj 48.
25. *Brdski sodnijski okraj*: Prvom. Ivan Vrhovnik, župnik, pokrovitelj 1, ustanovnikov 8, letnikov 59, skupaj 68.
26. *Poljanska dolina*: Prvom. Ivan Čebāšek, duhovnik, ustanovnika 2, letnikov 32, podpornikov 15, skupaj 49.
27. *Menišerska, Begunje pri Cirknici*: Prvom. M. Kljun, exposit, ustanovnikov 10, letnikov 26, podpornikov 5, skupaj 41.
28. *Črnomeljska*: Prvom. Fran Šetina, učitelj, ustanovnikov 5, letnikov 34, podpornika 2, skupaj 41.

29. *Vipavska*: Prvom. Matija Erjavec, dekan, ustanovnikov 16, letnikov 39, skupaj 55.
30. *Litijska*: Prvom. Jernej Zupančič, duhovnik, letnikov 50, podpornikov 78, skupaj 128.
31. *Krško in okolica*: Prvom. dr. Jurij Sterbenec, dekan, ustanovnikov 7, letnikov 32, skupaj 39.
32. *Vrhniški sodnijski okraj*: Prvom. Ivan Koprivnikar, dekan, pokrovitelj 1, ustanovnikov 17, letnikov 32, skupaj 50.
33. *Logatec*: Prvom. Lovro Bergant, župnik.
34. *Smlednik in okolica*: Prvom. Henrik baron Lazarini, graščak, ustanovnikov 11, letnikov 56, podpornik 1, skupaj 68.
35. *Ženska podružnica za bistriški okraj na Notranjskem*: Prvomestnica Zofija Šabec, posestnica, ustanovnikov 12, letnikov 68, podpornikov 22, skupaj 102.
36. *Žužemberk in okolica*: ustanovnikov 7, letnikov 25, skupaj 32.
37. *Naklo z okolico na Gorenjskem*: skupaj 30.
38. *Kamnik z okolico*: Prvom. Luka Bergant, posestnik, ustanovniki 3, letnikov 55, podporniki 3, skupaj 61.

II. Štajersko.

1. *Celjska*: Prvom. dr. Ivan Dečko, odv. kandidat, pokrovitelj 4, ustanovnikov 8, letnikov 41, skupaj 53.
2. *Mariborska*: Prvom. Jožef Rapoc, posestnik, pokrovitelj 1, ustanovnikov 11, letnikov 18, skupaj 30.
3. *Graška akademiška*: Prvom. Josip Rakež, drd. med., ustanovniki 3, letnikov 75, podpornikov 5, skupaj 83.
4. *Ptujška*: Prvom. o. Benko Hrtiš, gvardijan, pokrovitelja 2, ustanovnikov 17, letnikov 37, podpornikov 40, skupaj 96.
5. *Šaleška dolina v Soštanji*: Prvom. Ivan Kačič, c. kr. notar, ustanovnikov 5, letnikov 42, podpornikov 7, skupaj 54.
6. *Vuhred*: Prvom. Mart. Kocbek, c. kr. beležnik, pokrovitelj 1, ustanovnikov 7, letnikov 10, podpornikov 32, skupaj 50.
7. *Graška izvanakademiška*: Prvom. Fran Bradaska, gimn. vodja v p., ustanovnikov 9, letnikov 25, podpornika 2, skupaj 36.
8. *Braslovče*: Prvom. Fran Prislan, posestnik, ustanovnikov 9, letnikov 63, skupaj 72.
9. *Gornjigrad*: Prvom. Lovro Potočnik, dekan, ustanovnikov 19, letnikov 30, podpornikov 58, skupaj 107.
10. *Konjice*: Prvom. dr. Dragotin Prus, zdravnik, ustanovnikov 15, letnikov 38, podpornikov 36, skupaj 89.

11. *Secniška*: Prvom. Fran Vršec, c. kr. notar, ustanovniki 4, letnikov 34, podpornikov 7, skupaj 45.
12. *Žalec pri Celju*: Prvom. Valentin Par, župnik, pokrovitelj 1, ustanovnikov 13, letnikov 50, podpornikov 72, skupaj 134.
13. *Šmarijsko-slatinska*: Prvom. Fran Skaza, graščak, ustanovnikov 5, letnikov 47, podpornikov 20, skupaj 72.
14. *Zidani most in okolica*: Prvom. Karol Gmeiner, župnik, ustanovnikov 14, letnikov 104, podpornik 1, skupaj 119.
15. *Slovenji gradec in okolica*: Prvom. Anton Ostrožnik, župnik, ustanovnikov 14, letnikov 96, podpornikov 6, skupaj 116.
16. *Lehen*: Prvom. Jernej Pavlič, posestnik, ustanovniki 4, letnikov 54, podpornikov 14, skupaj 72.
17. *Se. Jurij ob južni železnici*: Prvom. Ignacij Rom, kapelan, skupaj 51.
18. *Ponikva*: Prvom. Fran Podgoršek, župan, ustanovnikov 5, letnikov 36, skupaj 41.
19. *Rečica v Savinjski dolini*: Prvom. Anton Turnšek, trgovec, ustanovnika 2, letnikov 33, skupaj 35.
20. *Ormožki okraj*: Prvom. dr. J. Gršak, c. kr. notar, pokrovitelj 1, ustanovnikov 12, letnikov 60, skupaj 73.
21. *Velika Pirešica*: Prvom. Jernej Voh, župnik, letnikov 43, podpornikov 32, skupaj 75.

III. Koroško.

1. *Celovec in okolica*: Prvom. Janez Wieser, župnik, ustanovnikov 8, letnikov 54, podpornika 2, skupaj 64.
2. *Beljak in okolica*: Prvom. Matija Wutti, posestnik, ustanovnikov 19, letnikov 43, podpornikov 187, skupaj 249.
3. *Zilska Bistrica*: Prvom. Josip Katnik, posestnik, ustanovniki 3, letnikov 48, podpornikov 100, skupaj 151.
4. *Kotmara ves in okolica*: Prvom. Matija Prosekar, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 32, podpornikov 147, skupaj 180.
5. *Pliberk in okolica*: Prvom. Josip Kraut, posestnik, ustanovnikov 6, letnikov 65, podpornikov 152, skupaj 223.
6. *Apače*: Prvom. Anton Božič, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 52, podpornikov 66, skupaj 119.
7. *Št. Kancijan in okolica*: Prvom. Janez Silan, posestnik, ustanovnika 2, letnikov 52, podpornikov 138, skupaj 192.
8. *Tolsti vrh in okolica*: Prvom. Dominik Kotnik, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 52, podpornikov 31, skupaj 84.
9. *Št. Janž v Rožni dolini*: Prvom. Martin Štih, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 59, podpornikov 85, skupaj 145.

10. *V Habru pri Medgorjah*: Prvom. Mat. Drobivnik, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 36, podpornikov 59, skupaj 96.
11. *Črna in okolica*: Prvom. J. Petek, posestnik, skupaj 200.

IV. Primorsko.

a) Goriško.

1. *Goriška*: Prvom. Vekoslav Spinčič, profesor, ustanovnikov 15, letnikov 85, podporniki 3, skupaj 103.
2. *Šempas*: Prvom. Ivan Kodre, vikar, ustanovnika 2, letnikov 19, podpornikov 9, skupaj 30.
3. *Ajdovska z okolico*: Prvom. Ivan Dugulin, župnik ustanovnik 1, letnikov 46, podpornikov 7, skupaj 55.
4. *Kobarid*: Prvom. Andrej Jekše, dekan, pokrovitelj 1, ustanovnikov 9, letnikov 19, podpornik 1, skupaj 30.
5. *Bolec*: Prvom. Simon Gregorčič, vikar, ustanovnikov 6, letnikov 39, podpornikov 46, skupaj 91.
6. *Dornberg, Prvačina in Gradišče*: Prvom. Filip Kramar, župnik, letnikov 31, podpornikov 110, skupaj 141.
7. *Cerkljanski okraj (Cerkno)*: Prvom. Josip Jeram, dekan, letnikov 31, podpornikov 51, skupaj 82.
8. *Briska*: Prvom. Lovro Juvančič, župnik, ustanovnikov 7, letnikov 19, podpornikov 26, skupaj 52.
9. *Goriška ženska*: Prvom. Josipina Premrou, skupaj 58.
10. *Naklo na Krasu*: Prvom. Avgust Praprotnik, skupaj 80.

b) Trst.

1. *Tržaška moška*: Prvom. Mate Mandič, deželni poslanec, pokrovitelji 3, ustanovnikov 40, letnikov 175, skupaj 218.
2. *Tržaška ženska*: Prvom. Ljudmila Mankoč, pokroviteljica 1, ustanovnic 13, letnic 153, skupaj 167.
3. *Sv. Ivan v Vrdeli pri Trstu*: Prvom. Ivan M. Vatovec, trgovec, ustanovnikov 8, letnikov 52, skupaj 60.
4. *Greta pri Trstu*: Prvom. Dragotin Martelanec, zasebnik, ustanovniki 3, letnikov 75, podpornikov 18, skupaj 96.

c) Istra.

1. *Podgrad*: Prvom. Anton Rogač, dekan, pokrovitelja 2, ustanovnikov 7, letnikov 42, podpornikov 6, skupaj 57.

Družba sv. Cirila in Metoda torej šteje o IV. skupščini **85 podružnic**.

Družbenikov je naznanjenih: za *Kranjsko* (4 pokrovitelji pri vodstvu): Pokroviteljev 21, ustanovnikov 336, letnikov 1422, podpornikov 600, skupaj 2379;

za *Štajersko*: Pokrovitelj 10, ustanovnikov 176, letnikov 936, podpornikov 383, skupaj 1505;

za *Koroško*: Ustanovnikov 43, letnikov 493, podpornikov 1259, skupaj 1795;

za *Goriško*: Pokrovitelj 1, ustanovnikov 40, letnikov 289, podpornikov 253, skupaj 583;

za *Tržaško*: Pokrovitelji 4, ustanovnikov 64, letnikov 455, podpornikov 18, skupaj 541;

za *Istro*: Pokrovitelja 2, ustanovnikov 7, letnikov 42, podpornikov 6, skupaj 57.

Skupaj: Pokrovitelj 38, ustanovnikov 666, letnikov 3637, podpornikov 2519; skupaj **6860**.

Opomba: Pri onih podružnicah, ki svojih udov niso specifikovale, prišteli smo jih podpornikom.

Pokrovitelji

šolske družbe sv. Cirila in Metoda

po § 4, ki so uplačali vsaj 100 gld.

1. **Mariborska posojilnica.**
2. **Banka „Slavija“.**
3. **Andrej Zamejcek**, stolni kanonik v Ljubljani.
4. **Simon Pogačar**, umirovljeni c. kr. voj. uradnik, sedaj na Dunaji.
5. **Dr. Pavel Turner** v Jamniku na Moravskem.
6. **Luka Svetec**, deželni poslanec v Litiji.
7. **Dr. Josip Vošnjak**, deželni odbornik v Ljubljani.
8. **Ivan Murnik**, cesarski svetnik, deželni poslanec in odbornik v Ljubljani.
9. **Toma Zupan**, gimn. profesor, konsistorijalec v Ljubljani.
10. **Dr. Lovro Vidrič**, odvetnik v Zagrebu.
11. **Jakob Hren**, državni poslanec v Celovcu.
12. **Ivan Vilhar**, hišnik in meščan v Ljubljani.
13. **Franc. Ks. Souvan**, veletržec, deželni poslanec v Ljubljani.
14. **Dr. Jarnej Zupaneč**, predsednik not. zbornice v Ljubljani.
15. **Ivan Velkovrh**, tovarnar v Ljubljani.
16. **Anton Žlogar**, mestni kapelan pri sv. Jakobu.
17. **Dr. Josip Srnec**, odvetnik, deželni poslanec v Celju.
18. **Celjska posojilnica.**
19. **Mihael Vošnjak**, državni poslanec v Celju.
20. **Andrej Jurec**, veletržec v Ptuj.
21. **Franc Kalister**, veletržec v Trstu.
22. **Ivan Šabec**, veletržec v Trstu.
23. **Mnsgr. Anton Hrovatin**, † č. kanonik v Trstu.

24. **Savinjska posojilnica** v Žalci.
25. **Ivan Plantan**, c. kr. notar v Radovljici.
26. **Gospa Ivana Kalister**, soproga veletržčeva v Trstu.
27. **Ivan Vrhovnik**, župnik v Št. Gotardu.
28. **Franc Kotnik**, veleposestnik na Vrhniki.
29. **Mnsgr. prof. Andr. Einšpieler** † v Celovcu.
30. **Ormožka posojilnica**.
31. **Oroslav Dolenc**, mestni odbornik v Ljubljani.
32. **Jurij Jan**, častni kanonik in dekan v Dolini v Istri.
33. **Anton vitez Vieco**, graščak v Podgradu v Istri.
34. **Dr. Ivan Svetina**, profesor v Ljubljani.
35. **Maks Vršec**, ravnatelj južno-stajarske hranilnice v Celju.
36. **Mestno županstvo** v Idriji.
37. **Josip Zelenik**, odgojitelj na Dunaji.
38. **„Rodoljub“** na Goriškem.

Vodstvo

družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

po volitvi v IV. skupščini na Bledu, dné 8. avgusta 1889.

1. *Prvomestnik*: **Tomo Zupan**, gimn. profesor, konsistorijalec, član c. kr. deželnega šolskega sveta Kranjskega, vodja deškega semenišča »Alojzijevišče«, mestni odbornik Ljubljanski itd. Izvoljen l. 1887.

Odborniki:

2. **Dr. Dragotin vitez Bleiweis pl. Trsteniški**, primarij deželne bolnišnice, član c. kr. deželnega šolskega sveta, mestni odbornik itd. L. 1889.
3. **Dr. Ivan Dečko**, odvetniški kandidat, tajnik »slovenskega društva« itd. v Celju na Štajarskem. L. 1889.
4. **Gregor Einšpieler**, župnik v Podkloštru, deželni poslanec itd. na Koroškem. L. 1889.
5. **Ivan Hribar**, glavni zastopnik banke »Slavije«, deželni poslanec, mestni odbornik itd. L. 1887.
6. **Matej Močnik**, učitelj v p., odbornik »Učiteljskega pomožnega društva« in »Narodne Šole«. L. 1888.
7. **Ivan Murlik**, cesarski svetnik, deželni poslanec in odbornik, član c. kr. deželnega šolskega sveta, tajnik kupčijsko-obrtne zbornice, mestni odbornik itd. L. 1888.
8. *Podpredsednik*: **Luka Svetec**, c. kr. notar, deželni poslanec, posestnik itd. v Litiji. L. 1887.
9. **Dr. Ivan Tavčar**, odvetnik, deželni poslanec, mestni odbornik itd. L. 1887.

10. *Blagajnik*: Dr. Josip **Vošnjak**, deželni poslanec in odbornik, član c. kr. deželnega šolskega sveta, mestni odbornik itd. L. 1888.
11. Andrej **Zamejec**, stolni kanonik, konsistorijalni svetnik, član c. kr. mestnega šolskega sveta, predsednik I. Vincencijeve konference itd. L. 1888.
12. *Tajnik*: Anton **Žlogar**, mestni kapelan pri sv. Jakobu. L. 1889.

Nadzorništvo

družbe sv. Cirila in Metoda:

1. Oroslav **Dolencec**, hišni posestnik in svečar, mestni odbornik itd.
2. Dr. Franc **Papež**, odvetnik, deželni poslanec, predsednik slovenskega pravniskega društva itd.
3. Franc **Povše**, ravnatelj v pokoju, deželni poslanec, mestni odbornik itd.
4. Franc **Ravnikar**, deželni knjigovodja, vlastelin, mestni odbornik, predsednik »Glasbene Matice« itd.
5. Dr. Ivan **Svetina**, gimn. profesor in katehet.

Razsodništvo.

1. Andrej **Kalan**, Trnovski kapelan, urednik »Domoljubu«.
2. Dr. Alfonz **Moše**, odvetnik, predsednik društva »Narodni Dom« itd.
3. Dr. Franc **Munda**, odvetnik, hišni posestnik itd.
4. Ljudovik **Ravnikar**, deželno-sodiščni svetnik v pokoju itd.
5. Dr. Jarnej **Zupaneč**, predsednik notarski zbornici, c. kr. notar, hišni posestnik itd.

Društveni zavodi.

I. Otroški vrtec v Celju.

Voditeljica: Č. prednica čč. šolskih sester s. Bonaventura **Suhač**.

Vrtnarica: S. Vincencija **Lah**.

Nadzornik: Župnik Josip **Žličkar**.

II. Otroški vrtec pri sv. Jakobu v Trstu.

Voditeljica-vrtnarica: Justina Michelli.

Nadzornik: Matko Mandić, prvomestnik Tržaške moške podružnice, deželni poslanec itd. v Trstu.

III. Slovenska osnovna šola pri sv. Jakobu v Trstu.

Katehet: Bernard Sever, duhovni pomočnik pri svetem Jakobu.

Voditelj-učitelj: Mihael Kamuščič.

Učiteljica: Josipina Delkin.

Nadzornik: Isti.

IV. Otroški vrtec v Pevmi pri Gorici.

Vrtnarica: Karolina Lašič.

Nadzornik: Profesor Vekoslav Spinčič, prvomestnik Goriške moške podružnice.

Družba podpira:

V. Otroški vrtec v Podgori pri Gorici.

Vrtnarica: Ema Pehani.

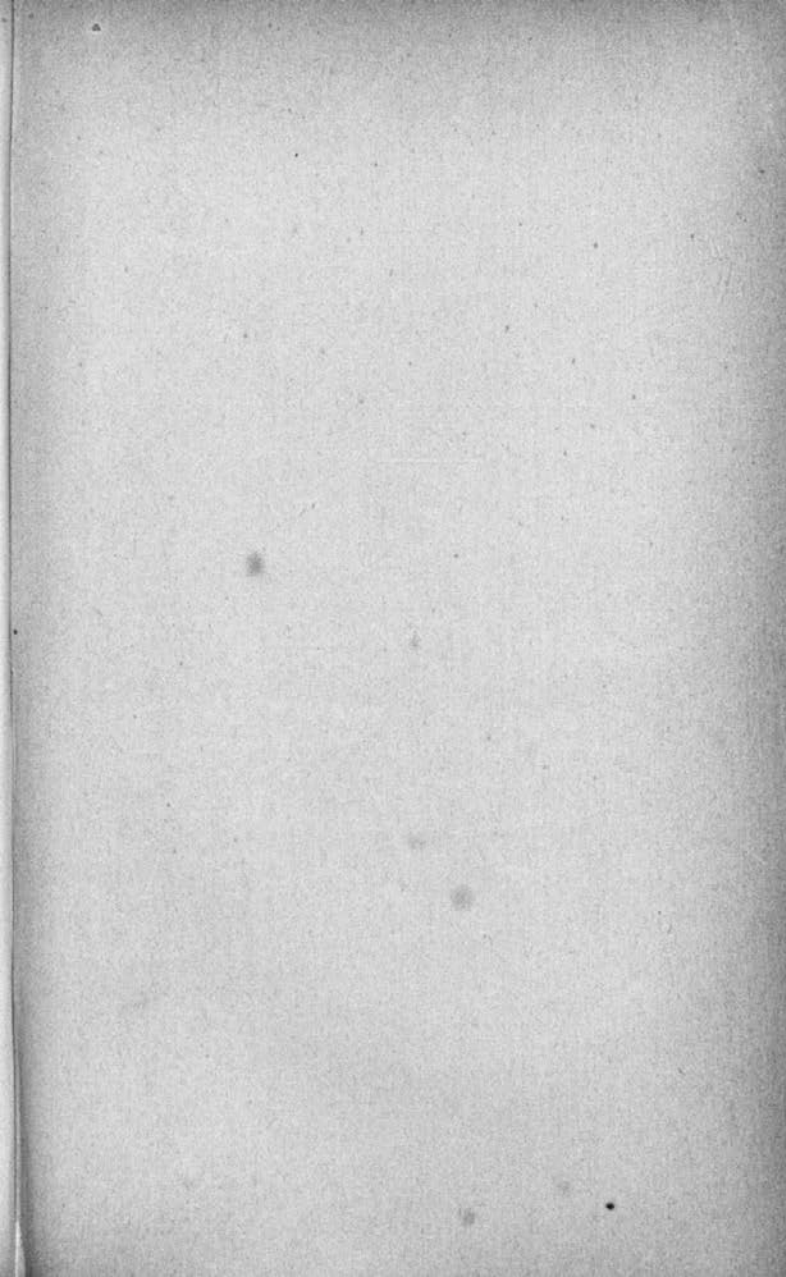
P. n. državni in škofijski nadzorniki nadzorujejo i privatne zavode.

Članovina, darila, prošnje, pisma itd. naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom:

**Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani.**

P. n. slavnim načelništvom, rodoljubom, narodnemu ženstvu, vsem prijateljem naše družbe in pospeševalcem slovenskega šolstva iskrena zahvala in Božji blagoslov!

Knjižnica družbe sv. Cirila in Metoda.

I. zvezek : „ Franc Jožef I. , cesar avstrijski,“ stane	—	gld. 15 kr.
100 izvodov vkup	12	„ — „
II. zvezek : „ Rudolf Habsburški , oče av- strijske cesarske rodovine“	—	„ 20 „
100 izvodov vkup	15	„ — „
III. zvezek : „ Valentin Vodnik , prvi slo- venski pesnik“	—	„ 15 „
100 izvodov vkup	12	„ — „

